

M.QURBONOVA, D.LUTFULLAYEVA,
M.SAPARNIYAZOVA

“HOZIRGI O‘ZBEK ADABIY TILI”

FANIDAN KURS ISHLARINI
YOZISH METODIKASI

O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS

TA'LIM VAZIRLIGI

NIZOMIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA

UNIVERSITETI

M.QURBONOVA, D.LUTFULLAYEVA, M.SAPARNIYAZOVA

"HOZIRGI O'ZBEK ADABIY TILI" FANIDAN

KURS ISHLARINI YOZISH METODIKASI

(ko'rish imkoniyati cheklangan talabalar uchun mo'ljallangan)

USLUBIY KO'RSATMA

Ta'limgan yo'nalishi: 5111200 – O'zbek tili va adabiyoti

TOSHKENT – 2015

M.Qurbanova, D.Lutfullayeva, M.Saparniyazova “Hozirgi o‘zbek adabiy tili” fanidan kurs ishlarini yozish metodikasi (ko‘rish imkoniyati cheklangan talabalar uchun mo‘ljallangan). Uslubiy ko‘rsatma - Toshkent. 2015. – 88 b.

“Hozirgi o‘zbek adabiy tili” fanidan kurs ishlarini yozish bo‘yicha tavsiya etilayotgan ushbu uslubiy ko‘rsatma (va u asosida yaratilgan audiokitob) oliy o‘quv yurtlari o‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishida tahsil olayotgan ko‘zi ojiz talabalar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, A-1-61 raqamli **“Ko‘rish imkoniyati cheklangan talabalar uchun tilshunoslik fanlari bo‘yicha audiokitob ta’minotini yaratish”** mavzusidagi davlat amaliy granti loyihasi doirasida tayyorlandi.

Uslubiy ko‘rsatma Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti professor-o‘qituvchilari tomonidan tuzilib, “O‘zstandart” agentligida 30.01.2013-yil 2660:2013 raqami bilan ro‘yxatdan o‘tgan 5111200 - o‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishining DTS hamda O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2014-yil 13-noyabrdagi 430-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan va BD-5111200-3.06 raqami bilan ro‘yxatga olingan “Hozirgi o‘zbek adabiy tili” fani dasturi asosida ishlab chiqildi. Ushbu uslubiy ko‘rsatmada fan bo‘yicha kurs ishlarini yozish yuzasidan uslubiy tavsiyalar berildi.

Uslubiy ko‘rsatma Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti o‘zbek tili va va adabiyoti fakulteti o‘quv-uslubiy kengashi tomonidan (25. sentabr. 2015 - yildagi 1- sonli majlis bayoni) nashrga tavsiya etilgan.

Taqrizchilar:

Sh.Usmonova – ToshDShI tarjima nazariyasi va amaliyoti kafedrasi mudiri, filologiya fanlari doktori.

N.Sayidirahimova – TDPU o‘zbek tili va uni o‘qitish metodikasi dotsenti, filologiya fanlari nomzodi.

KIRISH

Ma'lumki, "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fani pedagogika oliy o'quv yurtlari o'zbek tili va adabiyoti ta'lim yo'nalishida umumkasbiy blokdagi asosiy fanlardan biri sifatida o'qitiladi. O'quv rejasiga muvofiq talabalar "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanini uch bosqich davomida o'rghanadilar, kurs yakunida esa ushbu fan bo'yicha kurs ishi yozadilar.

"Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanidan kurs ishlari o'zbek tili va adabiyoti mutaxassislarini tayyorlashda talaba o'rghanishi zarur bo'lgan asosiy fan sohasiga oid nazariy bilimlarni mustaqil o'zlashtirishga qaratilgan hamda talabalarning bilim doirasini kengaytirish, nazariyani amaliyatga tatbiq etish, fikrni erkin va mustaqil tarzda bayon eta olish malakasini shakllantiruvchi amaliy ish turi hisoblanadi.

"Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanidan ma'ruza mashg'ulotlarida egallangan nazariy bilimlarni amaliyatga tatbiq etish, talabalarni ilmiy-nazariy qarashlar asosida umumlashma xulosalar chiqara olishga o'rgatish, ularning ijodiy tafakkurini o'stirish, ilmiy izlanishlar olib borish ko'nikmasini shakllantirish, fikrni izchil va ifodali bayon eta olishga o'rgatish fan bo'yicha tashkil etiladigan kurs ishlarining bosh maqsadi hisoblanadi.

"Hozirgi o'zbek adabiy tili" fani yuzasidan yoziladigan kurs ishi talabalarni ilmiy-ijodiy ishga yo'naltiruvchi amaliy faoliyat turi sifatida muhim ahamiyatga ega. Talaba kurs ishini yozish asosida keyinchalik yirikroq tadqiqot ishlarini bajarishga tayyorgarlik ko'radi. Jumladan, fanlar bo'yicha tashkil etiladigan kurs ishlari talabalarni ta'limning yuqori bosqichida bitiruv malakaviy ishini yozishga tayyorlab boradi.

"Hozirgi o'zbek adabiy tili" fani bo'yicha kurs ishlarini bajarish jarayonida talabalar:

- kurs ishi mavzusiga aloqador nazariy bilimlarni mustaqil ravishda o'zlashtiradilar;
- kurs ishi mavzusining o'rganilganlik darajasini belgilaydilar hamda mavzuning ilmiy-nazariy jihatini aniqlab, muammoning ilmiy yechimiga yordam beruvchi eng maqbul tadqiq usullarini tanlab oladilar;

MUNDARIJA

KIRISH.....	3
I. "HOZIRGI O'ZBEK ADABIY TILI" FANIDAN YOZILADIGAN KURS ISHINING UMUMIY TAVSIFI.....	
1.1. "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanidan kurs ishi mayzularining belgilanishi.....	6
1.2. "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanidan yoziladigan kurs ishining maqsadi va unda amalga oshiriladigan vazifalar.....	7
1.3. "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fani bo'yicha yoziladigan kurs ishlarining ilmiy-amaliy ahamiyati.....	9
1.4. "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanidan yoziladigan kurs ishining tuzilishi.....	19
II. "HOZIRGI O'ZBEK ADABIY TILI" FANIDAN KURS ISHINI YOZISH VA HIMOYA QILISH YUZASIDAN AMALIY TAVSIYALAR.	
2.1. Mavzu rejasini tuzish.....	12
2.2. Kurs ishi mavzusiga oid ilmiy manbalardan foydalanish.....	13
2.3. Kurs ishi mavzusi yuzasidan ilmiy-nazariy xulosalar chiqarish va ularni umumlashtirish.....	15
2.4. Kurs ishi mavzusini reja asosida izchil bayon etish.....	16
2.5. "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanidan yoziladigan kurs ishlarini rasmiylashtirish tartibi.....	17
2.6. "Hozirgi o'zbek adabiy tili" fanidan kurs ishlarini ochiq himoya qilish.....	21
III. KURS ISHINI BAHOLASH TARTIBI.....	23
IV. "HOZIRGI O'ZBEK ADABIY TILI" FANIDAN AYRIM MAVZULAR BO'YICHA KURS ISHINI YOZISHGA DOIR KO'RSATMALAR.	
4.1. "Analitik va sintetik yasama fe'llar sinonimiyasi" mavzusidagi kurs ishini yozishga doir uslubiy ko'rsatmalar.....	25

4.2. "Bog'langan qo'shma gaplarning shakliy-mazmuniy tuzilishi" mavzusidagi kurs ishini yozishga doir uslubiy ko'rsatmalar.....	29
V. "HOZIRGI O'ZBEK ADABIY TILI" FANI BO'YICHA KURS ISHI MAVZULARI BANKI.....	34
VI. KURS ISHI MAVZULARINING TAXMINIY REJALARI VA ASOSIY ADABIYOTLAR.....	42
VII. KURS ISHI MAVZULARI BO'YICHA TAVSIYA ETILADIGAN ZARURIY ADABIYOTLAR.....	65
ILOVALAR.	
1-ilova. Kurs ishining birinchi titul varagi.....	81
2-ilova. Kurs ishining ikkinchi titul varagi.....	82
3-ilova. Foydalilanilgan adabiyotlarni qayd etish tartibi.....	83
4-ilova. Kurs ishiga xulosa (namuna).....	85
ZARURIY ADABIYOTLAR	
1. Matematikni tanishma	15
2. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	18
3. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	21
4. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	24
5. Matematikni tanishma	25
6. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	28
7. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	31
8. Matematikni tanishma	35
9. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	38
10. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	41
11. Matematikni tanishma	45
12. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	48
13. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	51
14. Matematikni tanishma	55
15. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	58
16. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	61
17. Matematikni tanishma	65
18. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	68
19. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	71
20. Matematikni tanishma	75
21. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	78
22. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	81
23. Matematikni tanishma	85
24. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	88
25. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	91
26. Matematikni tanishma	95
27. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	98
28. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	101
29. Matematikni tanishma	105
30. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	108
31. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	111
32. Matematikni tanishma	115
33. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	118
34. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	121
35. Matematikni tanishma	125
36. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	128
37. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	131
38. Matematikni tanishma	135
39. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	138
40. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	141
41. Matematikni tanishma	145
42. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	148
43. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	151
44. Matematikni tanishma	155
45. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	158
46. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	161
47. Matematikni tanishma	165
48. Kurs ishi mavzulariga boshliq munosabatlarini yodagivashma	168
49. Kurs ishi mavzularini tizim-tasavvur qilishda qoldiqchilik	171
50. Matematikni tanishma	175